

סילבוס

תרבות עממית כביטוי למציאות משתנה בישראל - 12851

תאריך עדכון אחרון 19-07-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: פולקלור ותרבות עממית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' הגר סלמון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Hagar.Salamon@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג', 16:00-15:00

מורי הקורס:

פרופ הגר סלמון

תאור כללי של הקורס:

סמינר זה יתמקד בתרבות עממית ופולקלור בישראל בת זמננו, ובדרכי ההתבוננות והמחקר בהן. המפגש רב העוצמה המתקיים בישראל בין תרבויות מוצא מגוונות, היסטוריה מורכבת ויחסים בין קבוצתיים רבי פנים מהווים מצע להתהוותם של ביטויים עממיים מגוונים המשפיעים, בתורם, על המציאות ותפיסות המציאות אליהן הם מתייחסים. ביטויים תרבותיים עממיים אלה יעסיקו אותנו במהלך הסמינר. תוך סקירת גישות תיאורטיות ומחקרים קונקרטיים בתחום, נבקש להתייחס לתרבות העממית הישראלית תוך דיון משותף בכיווני המחקר שהתלמידים בקורס יבחרו לערוך.

מטרות הקורס:

הקניית כלים לחשיבה ומחקר עצמאיים בתחום חקר התרבות העממית בישראל.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להציג רפרזנטציה בכיתה, לערוך ולכתוב מחקר עצמאי העוסק בתרבות עממית באחת מן הזירות העממיות המגוונות המתקיימות בישראל.

דרישות נוכחות (%) :

20% מן הציגון מבוסס על נוכחות והשתתפות במפגשי הסמינר

שיטת ההוראה בקורס: הסמינר מבוסס על דיון משותף בין המורה ותלמידי הקורס, במהלכו יבחרו התלמידים נושא למחקר עצמאי, וקריאת ביבליוגרפיה רלבנטית ודיון בה ובמצאי המחקר בפגישות הסמינר. הסמינר נפגש בכל שבוע לאורך השנה כולה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הסמסטר הראשון יוקדש לדיון בפרספקטיבות עכשויות בחקר תרבות עממית בישראל והוא יכלול, לאחר מפגשי המבוא, דיון בדוגמאות מחקריות שעניינן תרבות עממית בזירה הציבורית; תרבות עממית ודתיות בישראל; תרבות עממית והיבטים בין קבוצתיים בישראל; פולקלור, פוליטיקה ולאומיות; פואטיקה ופוליטיקה של ייצוגים עממיים.

בסמסטר השני נדון באופן מפורט המחקרים שיערכו תלמידי הסמינר, אשר צמחו מתוך הדיונים האנתרופיים והתיאורטיים שעלו ונידונו בסמסטר הראשון.

חומר חובה לקריאה:

- Briggs, Charles. and Shuman, Amy. 1993 □ □Theorizing Folklore: Toward New Perspectives on the Politics of Culture□, *Western Folklore*, 52 (2-4), pp: 109-134.
- חזן-רוקם, גלית. 1997 □ "על חקר התרבות העממית: הקדמה" תיאוריה וביקורת, 10, עמ': 5 - 13.
- Kapchan, Deborah A. and Turner Strong, Pauline. 1999 □ □Theorizing the Hybrid□, *Journal of American Folklore*, 112 (445), pp: 239-253.
- Abu-Lughod, Lila, and Lutz, Catherine, A. 1990 □ □Introduction: emotion, discourse, and the politics of everyday life□, in Catherine, A. Lutz and Lila Abu-Lughod (eds.),

- Language and the Politics of Emotions. Cambridge: Cambridge University Press, pp: 1-23.
- Dena Freeman, 2002. □ □Introduction: Theorising change□, *Initiating Change in Highland Ethiopia: Causes and Consequences of Cultural Transformation*. Cambridge University Press.
- סלמון, הגר. תשס"א □ "סטיקרים פוליטיים בישראל: הכביש כזירה עממית טעונת רגשות", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, כ"א, עמ' 113-144.
- Noy, Chaim, 2011. □ "The Semiotics of (Im)mobilities: Two Discursive Case Studies of the System of Automobility" in: Giuseppina Pellegrino (ed.), *The Politics of Proximity: Mobility and Immobility in Practice*. Farnham: Ashgate Publishing Ltd, pp.: 61-81.
- דשן, שלמה, 1997. - "ישראלים -חילוניים בליל הפסח: צלה של משפחתיות על סמלים דתיים", מגמות, לח (4).
- אופיר, עדי, 2001. □ "הגדה של פסח: מקרא מפורק" בתוך, עבודת ההווה: מסות על תרבות ישראלית בעת הזאת, הקיבוץ המאוחד, עמ' 85-116.
- Kravel M., and Y. Bilu. 2008 - □The Work of the Present: Constructing Messianic Temporality in the Wake of Failed Prophecy among Chabad Hasidim.□ *American Ethnologist*, 35 (1), pp. 1-17.
- בילו, יורם, 2013. - "לעשות עוד הרבה מנחם מענדלים': עקרונות, הולדה ובריאה בחב"ד המשיחית", מרקמים: תרבות, ספרות, פולקלור לגלית חזן-רוקם, כרך ב' עמ' 651-677.
- Morgan, David. (ed). 2010. - *Religion and Material Culture: The Matter of Belief*. London: Routledge.
- Salamon, H., 2002. - □Between Conscious and Subconscious: Depth-to-Depth Communication in the Ethnographic Space□, *Ethos*, 30 (3), 249-272.
- Salamon, H., 2003. - □Blackness in Transition: Decoding Racial Construct Through Stories of Ethiopian Jews□, *Journal of Folklore Research*, 40 (1), pp: 3-32.
- Salamon, H., 2007. - "The Ambivalence over the Levantinization of Israel: □David Levi□ Jokes", *Humor: International Journal for Humor Research*, 20 (4), pp: 415-442.
- רוזן, אילנה. תשנ"ה □ "מחקר הפולקלור הגרמני בשירות האידיאולוגיה הנאצית" (מאמר סיקורתי), מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, י"ז, עמ' 119-127.
- Dow, James R. (ed.). 1991 □ □Folklore, Politics and Nationalism□. *Special Issue. Asian Folklore Studies* 50.
- Dow, James R. and Lixfeld, Hannjost (eds.), 1994 - *The Nazification of an Academic Discipline □ Folklore in the Third Reich*. Bloomington, Indianapolis: Indiana University Press.
- חזן-רוקם גלית. תשנ"ח □ "היבטים של ייצוג ושל דו-שיח בחקר התרבות העממית: פואטיקה ופוליטיקה של פסטיבל שלא התקיים", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, י"ט-כ, עמ' 459-473.
- Karp, Ivan. 1991 □ □Culture and Representation□ in S. D.Lavine, and I. Karp (eds.), *Exhibiting Cultures: The Poetics and Politics of Museum Display*. Washington: Smithsonian Institution Press, pp: 11-24.
- Lavine, Steven D. and Karp, Ivan. 1991 □ □Introduction: Museums and Multiculturalism□ in their (eds.), *Exhibiting Cultures: The Poetics and Politics of Museum Display*. Washington: Smithsonian Institution Press, pp: 1-9.
- Stein Rebecca L., and Ted Swedenburg (eds.), 2005 - *Palestine, Israel, and the Politics of Popular Culture*. Duke University Press.
- Stein. Rebecca L. 2008 - "Souvenirs of Conquest: Israeli Occupations as Tourist

Events." *International Journal of Middle East Studies*, 40, pp: 647-669.
Stein. Rebecca L. 2010 - "Israeli Routes Through Nakba Landscapes: An
Ethnographic Meditation." *Jerusalem Quarterly*, 43.
יסיף, עלי. 1998 □ "לגלות את ישראל האחרת: העיתונאי כאתנוגרף וכמבקר תרבות", בתוך: א'
אבוהב, א' הרצוג, ה' גולדברג, ע' מרקס (עורכים), ישראל: אנתרופולוגיה מקומית, תל אביב:
צ'ריקובר, עמ' 550-525.

חומר לקריאה נוספת:
יצמח מתוך עבודות מחקר התלמידים

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
הסמינר פתוח גם לתלמידי בוגר שנה שלישית מצטיינים